

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z powództwa W. R.,
przeciwko Szpital Specjalistyczny w O., P. spółka akcyjna w W.,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 14 maja 2025 r.,
ze skargi powódki na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez
nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie
o sygn. I CSK 3121/23, przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie
o sygn. V ACa 831/21 oraz przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie
o sygn. II C 71/17,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Skargą z 16 marca 2025 r. (data nadania) W. R. zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika adw. D. C. wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. I CSK 3121/23, przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. V ACa 831/21 oraz przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie o sygn. II C 71/17, w uzasadnieniu wyliczając poszczególne czynności i etapy postępowania, wskazując ich daty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu.

W artykule 4 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) uregulowano kwestię właściwości rzeczowej Sądu Najwyższego i sądów powszechnych dotyczącej skargi. Sąd Najwyższy stwierdza, że ustawa o skardze na przewlekłość została skonstruowana w oparciu o jednoznaczną atrybucję właściwości dokonanej według hierarchicznej struktury sądownictwa, a nie rodzajów postępowań. Stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, Sąd Najwyższy jest właściwy do rozpoznania skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki „[j]eżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym”. Jeżeli zaś skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem okręgowym i sądem apelacyjnym – właściwy do jej rozpoznania w całości jest sąd apelacyjny (art. 4 ust. 1b ustawy o skardze na przewlekłość). Przepisy wyznaczające właściwość rzeczową Sądu Najwyższego do rozpatrywania skarg na przewlekłość postępowania, jako normy o charakterze kompetencyjnym, powinny być interpretowane ściśle i literalnie (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2019 r., I NSP 175/19). Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy rozważył zatem w pierwszej kolejności częściowe przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie na podstawie art. 200 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., stosowanym odpowiednio na mocy art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c., który stosuje się do niniejszego postępowania na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość.

Przeciwko takiemu rozwiązaniu przemawia jednak inny argument. W rozpatrywanej sprawie kluczowa jest bowiem inna okoliczność, albowiem zarówno postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, jak i postępowanie przed Sądem Najwyższym zostało zakończone, a skarga wniesiona została po ich zakończeniu.

Sąd Najwyższy rozpatrując sprawę wziął pod uwagę dotychczasowe orzecznictwo akcentujące to, że celem skargi jest przeciwdziałanie trwającej przewlekłości, zaś jej funkcją – przede wszystkim wymuszenie nadania sprawie

odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2012 r. III SPP 21/2012). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale Składu Siedmiu Sędziów z dnia 16 listopada 2004 r., III SPP 42/2004, postępowanie ze skargi na przewlekłość nie jest samodzielным postępowaniem zmierzającym do stwierdzenia przewlekłości i ewentualnie zasądzenia z tego tytułu odpowiedniego odszkodowania (zadośćuczynienia). Podobnie wywiedziono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2005 r., III SPP 120/05, dodając tam, że omawiana skarga stanowi doraźną interwencję przeciwdziałającą trwającej przewlekłości postępowania. Sąd Najwyższy podkreślał również, że publicznoprawnym celem ustawy jest stworzenie realnego i skutecznego środka zapobiegającego przewlekłości postępowania, czyli takiego środka, którego funkcją jest przede wszystkim wymuszanie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu, a więc „stworzenie mechanizmu prawnego wymuszającego rozpoznanie sprawy przez sąd” (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2005 r., III SPP 113/04 i uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2005 r., III SPP 115/04). Wskazywany jednolicie w orzecznictwie cel powyższej ustawy nie może więc zostać zrealizowany w sytuacji, kiedy postępowanie zostało prawomocnie zakończone (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2013 r., III SPP 93/12).

Postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie zostało zakończone prawomocnym wyrokiem z dnia 27 lipca 2022 r. Skarga na przewlekłość postępowania, które zostało prawomocnie zakończone nie jest dopuszczalna (zob. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13; postanowienia Sądu Najwyższego m.in.: z 12 sierpnia 2014 r., III SPP 159/14 oraz z 10 czerwca 2014 r., III SPP 110/14; z 26 listopada 2024 r., I NSP 376/24).

Z kolei postępowanie przed Sądem Najwyższym zakończone zostało postanowieniem Sądu Najwyższego z 30 grudnia 2024 r.

W tej sytuacji skarga w części dotyczącej postępowania przed Sądem Okręgowym w Warszawie również, jako bezprzedmiotowa, nie mogłaby zostać przez Sąd Apelacyjny rozpoznana.

Konsekwencją niedopuszczalności skargi na przewlekłość jest bezprzedmiotowość postępowania o zwolnienie skarżącego z kosztów sądowych (odpowiednio art. 1262 § 2 k.p.c.)

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

[r.g.]

[a.ł.]